

Akdağ Kütlesi'nde Göreceli Tektonik Aktivite Sınıflaması (Iat)

Classification of relative tectonic activity in Akdağ mass

Ali Erkan^{*1}

¹*İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fiziki Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul*

Öz: Bu çalışmanın amacı Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun Akdağ Kütlesi (Amasya) üzerindeki etkisini morfolometrik indisler yardımıyla ortaya koymaktır. Bu amaca yönelik olarak çalışma sahası içerisinde yer alan 82 akarsu havzasına vadi tabanı genişliği-vadi yüksekliği oranı (Vf), asimetri faktörü (Af), havza şekil indisi (Bs), akarsu uzunluk gradyan indisi (Sl) ve hipsometrik integral (Hi) indisleri uygulanmış ve hipsometrik eğrileri çizilmiştir. Bunlara ek olarak yukarıda adı geçen indislerin sonuçları bir araya getirilerek sahaya göreceli tektonik aktivite sınıflaması (İat) indisi uygulanmıştır. Havzalara uygulanan asimetri faktörü değerleri 82,02 ile 16,53 değerleri arasındadır. Ayrıca çalışma sahasının güney ve güneydoğusunda yer alan havzalarda belirgin sağ doğru çarpılma görülür. Akdağ Kütlesi'nin kuzeydoğusunda ve güneydoğusunda yer alan akarsu havzalarında ortalama vf indisi değeri çoğunlukla 1 değerinin altındadır ve yüksek tektonik aktiviteyi göstermektedir. Akdağ Kütlesi'nde 8 farklı lokasyonda hesaplanan dağ cephesi sinüzitesi (Smf) değerleri 1.84 ile 5.05 arasında değişmektedir. Çoğunlukla akarsular s şekilli ve konveks hipsometrik eğriye sahiptir. Göreceli tektonik aktivite sınıflaması (İat) indisine göre ise 81 havzanın % 45'i yüksek tektonik aktiviteye sahipken % 10'u ise düşük tektonik aktiviteye sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Morfolometrik indisler, Akarsular, Aktif tektonik, Kuzey Anadolu Fayı, Tektonik aktivite

Abstract: The aim of this study is to determine the effect of the North Anatolian Fault Zone on Akdağ Mass (Amasya) by means of morphometric indices. For this purpose ratio of valley floor width to valley height (Vf), drainage basin asymmetry (Af), basin shape (bs), stream length-gradient index (sl) and hypsometric integral indices were applied to 82 river basins in the study area and hypsometric curves were drawn. The results of the indices were combined and the relative tectonic activity classification (Iat) index was applied to the site. Asymmetry factor values applied to basins are between 82.02 and 16.53. Moreover, in the basins in the south and southeast of the study area, significant right tilting is observed. The average vf index value in the river basins in northeast and southeast of Akdağ Mass is mostly below 1 and shows high tectonic activity. Mountain front sinuosity (Smf) values calculated in 8 different locations in the Akdağ Mass vary between 1.84 and 5.05. Mostly rivers have a s shaped and convex hypsometric curve. According to the relative tectonic activity classification (Iat) index, while 45% of the 81 basins have high tectonic activity, 10% have low tectonic activity.

Keywords: Morphometric indices, Streams, Active tectonics, North Anatolian Fault, Tectonic activity

---

* İletişim yazarı: Ali Erkan, e-posta: erkan_ali1992@hotmail.com